

En la present secció de «Textos» hem seleccionat tres cartes inèdites de Joan Puig i Ferrer, així com la seva comèdia en un acte «Un home genial», que no havia estat editada i el manuscrit de la qual és conservat a la Biblioteca-Museu de l'Institut del Teatre.

Sr. D. Josep Grau.

Molt Sr. meu i amic: Demà el nostre amic Folch i Capdevila li entregarà el meu drama en tres actes *Aigües encantades*, per la vinenta temporada del Romea. Vaig escriure al Sr. Franqueza parlant-li d'aquesta obra sollicitant que fos representada abans de *Segones núpcies*; ell va contestar-me que la llegirien amb vostès i els seus consocis i que aleshores em faria saber la seva determinació. Espero que V., en allò que pugui, ajudarà a complaure'm. També li demanava de no fer cap estrena abans de l'octubre, tot el més aviat als darrers d'aquest mes i si pot ser més tard, a mig novembre. Una altra cosa amb franquesa d'amic: a la llista d'obres on deuran anar inscrites *Segones núpcies*, *Els humils* i *Aigües encantades*, espero que em donaran el meu veritable lloc, abans de Folch i Torres, Godos i molts altres que podria anomenar; no és una vanitat, és una cosa que em revolta anar darrera d'aquesta gent. Ho dic sense cap mena de vacil·lació, en veu alta, i s'ha de veure als ulls de tothom.

Espero que quan hauran llegit la meva obra em tornaran resposta i si em poden fixar, quinze dies en avant o endarrera, quan serà l'estrena, millor.

El segon acte d'*Aigües encantades* requerirà una nova i senzilla decoració. Això ho deixo a la seva discreció.

Repetint-me affm. amic i S. S. em despedeixo de vostè.

JOAN PUIG I FERRETER

S/C. Carretera de Reus — Hostal-Alcover (Tarragona).
Alcover, 8 setembre 1907.

II

Barcelona, 1 agost de 1908.

Sr. D. Ramon Franqueza.

Benvolgut Sr., company i amic:

Amb poques paraules, molt francament, vaig a exposar-li el motiu de la meva carta. Vinc a fer-li una proposició en la seva forma més senzilla.

Avui, fatalment necessito 40 duros i no sé d'on treure'ls. Vol vostè comprar-me la meva comèdia *Segones núpcies* per tota la temporada 1908-1909? Fixis que no li parlo d'un anticipo, sino d'una compra en tota regla que jo firmaré en la forma que vostè vulgui. Espero de la seva amabilitat una contesta prompte i franca; de cap manera voldria que la seva resposta fos ambigua excusant-se en què sense els companys d'empresa no pot fer res. És un negoci particular el que jo li proposo. Ja he fixat expressament una quantitat ben baixa, la justa que necessito, per a més assegurar l'èxit de la meva temptativa. Potser per la meva part hi ha l'egoisme que voldria veure una obra meva algun temps en cartell i en profit del nom més que dels diners. L'una cosa porta l'altra. Jo sempre he cregut que aquesta comèdia agradaria al públic del Romea més que els meus drames. Vostè l'ha llegida? Es lleugera, senzilla, però amb algun episodi ben dramàtic i escenes que comouen; hi ha un xic de sàtira política i de costums que l'acaba de fer interessant.

Si vostè creu amb el meu talent de poeta dramàtic, faci-ho pel que donaré demà de bo a l'escena catalana. Ademés li juro que no hi perdrà un cèntim, i si per desgràcia fos així li dono paraula d'honor que ho podrà rescabalar amb *Els humils* i una altra obra meva. He parlat amb tota sinceritat, i vull acabar amb més si és possible. Jo no dubto que molt sovint he estat injust parlant de vostè, amb part és culpa de la seva rudesia amb mi, mes aquesta mateixa rudesia fa que jo l'estimi molt per damunt de la major part d'homes de la nostra època — amables, somrients, afalagadors i... falsos! Tant sí com no jo espero carta de vostè aviat. Si accepta, ja em dirà què haig de fer per a tenir la quantitat abans del 10. Ara *Segones núpcies* i *Humils* estan en mon poder i entregaré les dites obres al Sr. Grau així que rebí la seva resposta. Ademés, abans de Nadal espero entregar un drama, *Després del triomf*, que si vol pot posar en llista.

I per acabar, espero que no sense fonament començo ja a agrair-li el favor que em farà acceptant la meva oferta. ¡Quan forta és la necessitat!

Rebí una vegada més la bona amistat del seu affm.

JOAN PUIG I FERRETER

S/C Carretera de Mataró, 99, 3.ª, 2.ª, Barcelona.

III

Sr. D. Rafel Folch i Capdevila:

Estimat amic: Desitjaria que em fessis un favor: la teva esposa m'acaba de dir que en Tor ha entrat a formar part de la companyia del Romea, jo he pensat donar-li el paper de Vergés d'*Aigües encantades*. No estarà poc content! Ja que tu ets amic del Sr. Grau, no podries anar-lo a veure suplicant-li en nom meu de que es guardi el dit paper pel nostre amic? Diga-li que jo li dono amb plena confiança i que espero ésser atès en la meva demanda. Tu, per la teva part intercedeix tot el possible en favor d'en Tor i escriu-me de seguida el resultat, si és negatiu jo mateix escriuré al Sr. Grau suplicant-li. Així mateix poden donar al Sr. Casals (que no sabia que formés part de la companyia) el «Romanill» o bé el «Pere Amat» si en Borràs fa de «Foraster». Diga'ls que quan vegi la llista ho deixaré tot ben definit, el d'en Tor no, ja està decidit.

Gràcies per endavant. Records de tots. Disposa de affm. amic i ss.,

JOAN PUIG I FERRETER

IV

Sr. Grau.

Molt Sr. meu i amic: Tinc el gust de presentar-vos el meu company Alfons Maseras, de qui us vaig entregar ja la comèdia *Maror colmada*. Ara us porta un drama en quatre actes per a la vinenta temporada. Ell espera que tant l'una com l'altra de les seves obres s'anunciaran als cartells de les llistes. Però espera també ésser representat. Com no us coneixia, ni sabia la vostra adreça, s'ha dirigit a mi i aquí el teniu.

Que ell pugui guanyar molts *aplaussos* amb les seves obres i l'empresa força diners i tots estarem contents.

Sóc amic vostre i S. atent,

JOAN PUIG I FERRETER